

Министерство на отбраната на Република България

София 1092, ул. "Дякон Игнатий" № 3, тел.: 922 09 22; факс: 987 96 93

№ 07-00-17

София, ... 07 / ... 08 / 2018 г.

г.

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

Бх. № 271 КЛ 918

Дата 07.08.18

ДО

КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД

НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

СТАНОВИЩЕ

ОТ

Красимир Каракачанов – министър на отбраната

по конституционно дело № 9/2018 г.

ОТНОСНО: Искане на Тричленен състав на Върховния касационен съд на Република България за установяване противоконституционност на чл. 225, ал. 3 от Закона за съдебната власт

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

С определение от 03.07.2018 г. по конституционно дело № 9/2018 г., Конституционният съд е допуснал за разглеждане по същество искането на Тричленен състав на Върховния касационен съд на Република България за установяване на противоконституционност на чл. 225, ал. 3 от Закона за съдебната власт /ЗСВ/.

Със същото определение, с оглед предмета на конституционното производство, министърът на отбраната е конституиран като заинтересована

институция. В тази връзка и с оглед предоставената ми възможност, представям становището си по предмета на производството, както следва:

Разпоредбата на чл. 133 от Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България /ЗОВСРБ/ определя, че военната служба е държавна служба с особено предназначение за подготовка и осъществяване на въоръжена защита на страната. В мирно време тя се изпълнява като професия в Министерството на отбраната, в Българската армия, в структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната, както и в други държавни органи и ведомства при условия и по ред, определени с този закон, с правилника за прилагането му, с уставите на въоръжените сили и със сключения договор. Военната служба във военните съдилища и военните прокуратури се изпълнява при условия и по ред, определени със ЗОВСРБ и със ЗСВ /арг. чл. 262, ал. 1 от ЗОВСРБ/.

В чл. 227, ал. 1 от ЗОВСРБ изрично е предвидено, че при освобождаване от военна служба военнослужещите имат право на еднократно парично обезщетение в размер на толкова брутни месечни възнаграждения, колкото прослужени години имат, но не повече от 20. Законодателят е ограничил прилагането на тази разпоредба единствено при дисциплинарно уволнение на военнослужещия /арг. чл. 227, ал. 6 от ЗОВСРБ/.

Систематичното място на нормата на чл. 227, ал.1 от ЗОВСРБ е в глава седма, раздел VIII „Обезщетения на военнослужещите“. В този раздел е и чл. 235, съгласно който, на военнослужещите се изплащат възнаграждения и обезщетения по ЗОВСРБ при условия и по ред, определени с акт на министъра на отбраната - Наредба № Н-12 от 12.04.2010 г. за условията и реда за изплащане на възнагражденията и обезщетенията на военнослужещите, издадена от министъра на отбраната /обн., ДВ, бр. 32 от 27.04.2010 г./.

Съгласно чл. 1 от наредбата, същата се прилага спрямо военнослужещите от Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия. Посоченият нормативен акт на министъра на отбраната не е приложим по отношение на военнослужещите от военните съдилища и военните прокуратури.

Правната уредба, касаеща военнослужещите във военните съдилища и военните прокуратури в ЗОВСРБ е регламентирана в глава седма, раздел XIV, в чл. 262. В ал. 7 от посочената разпоредба изрично е уредено, че тези лица получават за сметка на бюджета на съдебната власт:

1. основни и допълнителни месечни възнаграждения, определени от Висшия съдебен съвет;
2. материално осигуряване и обезщетения по ЗОВСРБ, ако ЗСВ не предвижда друго.

Съгласно чл. 262, ал. 8 от ЗСВ, за неуредените от ЗСВ въпроси относно правата, задълженията и ограниченията на правата на военнослужещите от военните съдилища и военните прокуратури се прилага ЗОВСРБ.

При тази законодателна уредба, би могло да се направи извод, че ЗСВ е специален закон по отношение на военнослужещите от военните съдилища и военните прокуратури, като ЗОВСРБ се прилага само, когато в ЗСВ няма изрична законодателна уредба, касаеща права, задължения и ограничения на правата на тези военнослужещи.

Този правен извод е изложен в Определение № 88 от 27.03.2018 г. по гр.д. № 1167/2017 г. по описа на Върховния касационен съд, четвърто гражданско отделение, тричленен състав, както и в допълнително представеното искане с уточнения по конституционно дело № 9/2018 г. от същия състав на Върховния касационен съд.

За да възникне правото на парично обезщетение по чл. 225, ал. 1 от ЗСВ, следва да са настъпили следните юридически факти:

1. съществуващото правоотношение със съответен съдия, прокурор или следовател да е прекратено и

2. преди прекратяването на правоотношението съдията, прокурорът или следователят да е придобил повече от 10 години стаж на длъжност за магистрат.

Паричното вземане, уредено в чл. 225, ал. 1 от ЗСВ и в чл. 227, ал. 1 от ЗОВСРБ има характер на гратификация и е израз на отблагодаряване за дългогодишна работа на длъжност за магистрат, съответно военнослужещ. От гледна точка на тази същност на плащането би следвало да се изследват всички последици, които възникват при прилагане режима на това обезщетение.

Освен, че са определени случаите, при които посочените обезщетения в ЗСВ и ЗОВСРБ не се изплащат /съответно чл. 225, ал. 2 от ЗСВ и чл. 227, ал. 6 от ЗОВСРБ/, в разпоредбата на чл. 225, ал. 3 от ЗСВ законодателят е регламентирал едно отлагателно условие (бъдещо несигурно събитие) – приключването на образувано наказателно или дисциплинарно производство, за да възникне изискуемост на правното задължение за заплащане на обезщетението по чл. 225, ал. 1 от ЗСВ, в случаите, когато съдия, прокурор или следовател е привлечен като обвиняеми за извършване на умишлено престъпление или по отношение на него е образувано дисциплинарно производство.

Докато за въведеното ограничение в разпоредбата на чл. 225, ал. 3 от ЗСВ, относно случаите на образувано дисциплинарно производство срещу магистрат може да се намери някаква логика, тъй като, за да се образува това производство е налице виновно неизпълнение на служебни задължения, то по отношение на втората хипотеза на разпоредбата - следва да се има предвид принципът за невиновност на обвиняемия до установяване на противното с влязла в сила присъда, провъзгласен с разпоредбата на чл. 31, ал. 3 от Конституцията на Република България. Съгласно чл. 31, ал. 4 от Конституцията правата на обвиняемия могат да бъдат ограничавани, когато това е необходимо за осъществяване на правосъдието. Преценката за тази необходимост в случаите на законодателно ограничаване, какъвто е случаят с

разпоредбата на чл. 225, ал. 3 от ЗСВ, се прави от законодателния орган. Законодателят, за да направи това ограничение в правото на обезщетение, следва да изходи от съображения за пресичане възможността за злоупотреба и шиканиране с това право, ощетяващо и засягащо законни интереси. На практика обаче, с разпоредбата а чл. 225, ал. 3 е допуснато повдигнато обвинение за умишлено престъпление да е пречка за осъществяване на едно валидно възникнало гражданско притезание с трудово правен характер, което няма връзка с наказателното производство.

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

Предвид горепосоченото и с оглед подробно изложените съображения и аргументи от тричленния състав на Върховния касационен съд на Република България по конституционно дело № 9/2018 г., би могло да се направи извод, че разпоредбата на чл. 225, ал. 3 от ЗСВ противоречи на установените принципи в чл. 4, ал. 1, във вр. с чл. 31, ал. 3 и 4 от Конституцията на Република България.

МИНИСТЪР НА ОТБРАНАТА

КРАСИМИР КАРАКАЧАНОВ